

"Təsdiq edirəm"
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
prorektor v.i.e. dos.Z.I.Məmmədov
"14" fevral 2025-ci il.

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050103-Xarici dil (ingilis dili) müəllimliyi

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Xarici dillər və tərcümə

1. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f (*Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları*) (Fənni proqramı 2014-cü ilin Dövlət Standartlarına uyğun olaraq LDU Xarici dillər kafedrasının 11.09.2015-ci il tarixli iclasının 01 sayılı protokoluna əsasən təsdiq olunmuşdur).

Kodu: İPFS-B06

Tədris ili: IIIA/B (2024-2025)

Semestr: VI

Tədris yükü: Cəmi: 180 saat. Auditoriyadan kənar 120 saat. Auditoriya saatı: 60 saat (**müh.30, sem.30**)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya: 308

Saat:

2.Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, atasının adı, dərəcəsi: Əkbərov Həşim Lələxan oğlu, baş müəllim.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küç., 40

Məsləhət saatı: 11²⁰, çərşənbə axşamı

E-mail ünvanı: hashim.akbar@mail.ru

3.Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları üzrə təlim. Bakı, 2014.
2. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanunu, Bakı, 2009.
3. Abbasov Ə. İ. Cavadov. Kurikulum islahatı: tədqiqatlar, nəticələr, Bakı. 2013
4. Veysova Z. Fəal integrativ təlim. Müəllim üçün vəsait. Bakı, 2007.
5. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) Bakı, 2013.
4. **Prerekvizitlər:** Fənnin tədrisi üçün öncədən heç bir fənnin tədrisi vacib deyil.

5. **Korekvizitlər:** Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

6. **Fənnin təsviri və məqsədi:** S/f (*Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları*) fənni təhsil proqramı (kurikulumu) ümumtəhsil məktəblərində ingilis dili təliminin məqsəd və vəzifələrini, ayrı-ayrı təlim pillələri üzrə məzmun xətlərini və standartlarını, onların reallaşdırılması üçün fəaliyyət istiqamətlərini müəyyənləşdirən konseptual sənəddir. Bu fənn üzrə bilik və bacarıqlar milli və ümumbəşəri dəyərlər, şagirdlərin fərdi xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla əlverişli təlim mühitinin yaradılması, tələbyönlülük, nəticəyönlülük, şagirdyönlülük, interaktivlik kimi ümumi prinsiplərə istinad edilməsini reallaşdırır.

7. **Davamiyyətə verilən tələblər:** Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

8. **Qiymətləndirmə:** Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə, 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. **Qiymət meyarları aşağıdakılardır:**

-10 bal- tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

- bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
 7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

Toplanan bal	Qiymət	Hərflə
91-100	əla	(A)
81-90	çox yaxşı	(B)
71-80	Yaxşı	(C)
61-70	Kafi	(D)
51-60	qənaətbəxş	(E)
51-dən aşağı	qeyri-kafi	(F)

9. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

10. Təqvim-mövzu planı: 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

N	Keçirilən mühazirə və seminar mövzularının məzmunu	Saatlar		Tarix
		Müh.	Sem.	
1	Mövzu: Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları fənninin mövzusu, məqsəd və vəzifələri Qısa icmal: Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları fənninin tədrisində əsas məqsəd yeni dövrün vətəndaşının hazırlanması yollarının önə çəkilməsidir Mənbə: [1,2]	2	2	
2	Mövzu: Təhsilin fəlsəfəsi Qısa icmal: Təhsil fəlsəfəsi baxımından təhsilin əhəmiyyəti, məqsədi, təlim prosesində rolu. Müxtəlif təhsil fəlsəfələri və dəyərlər. Təhsil fəlsəfələri: proqressivizm, perennializm, essensializm və eksistensializm. Mənbə: [1,2]	2	2	
3	Mövzu: Cəmiyyətin təhsil ehtiyacları və onun hüquqi təminatı. Qısa icmal: Təhsillə bağlı hüquqi sənədlər, Azərbaycan Respublikasının təhsil qanunu. Hüquqi sənədlərə istinad etməklə hadisələrə qiymətin verilməsi Mənbə: [1, 5]	2	2	
4	Mövzu: Təhsildə dövlət siyasəti Qısa icmal: Təhsil siyasətinin mahiyyəti, onun hazırlanması. Təhsil siyasətinin həyata keçirilməsində varislik və əlaqəliliyin gözlənilməsi Mənbə: [1, 3]	2	2	
5	Mövzu: Fənn kurikulumlarının prinsipləri Qısa icmal: Kurikulum anlayışı. Kurikulumların xarakterinə görə növləri. "Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları(kurikulumları)" sənədinin əsas xüsusiyyətləri.	2	2	

	<i>Mənbə:</i> [1, 4]			
6	Mövzu: Məzmun standartlarının bilik və fəaliyyət komponentləri və onların praktik əhəmiyyəti Qısa icmal: Fənn kurikulumunun funksiyaları. Standart anlayışı. Təhsil standartı. Əsas və alt standartlar. Fənn üzrə fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları: Bilik komponenti və fəaliyyət komponenti <i>Mənbə:</i>[1, 4]	2	2	
7	Mövzu: Taksonomiyalar Qısa icmal: Taksonomiya anlayışı. Blumun düşünmə taksonomiyası və onun mahiyyəti. Blum taksonomiyasının prinsipləri <i>Mənbə:</i>[1, 3]	2	2	
8	Mövzu: Təlim strategiyaları Qısa icmal: Təlim strategiyası anlayışı. Təlim strategiyalarının əsas məsələləri. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər: pedaqoji prosesin tamlığı, təlimdə bərabər imkanların yaranması <i>Mənbə:</i>[1, 3]	2	2	
9	Mövzu: Təlimin forma və üsulları Qısa icmal: Təlim üsulları. Onların tətbiqinə verilən tələblər. Metod və texnikalar: Beyin həmləsi metodu və onun texnikaları. Müzakirə metodu və onun texnikaları. <i>Mənbə:</i> [1, 3]	2	2	
10	Mövzu: Müxtəlif üsullarla dərk etmə. Hovard Qardner nəzəriyyəsi. Qısa icmal: Qardnerin dərk etmə nəzəriyyəsi və onun mahiyyəti. Dərk etmə üsulları və onların əsas xüsusiyyətləri: musiqi – səs, bədən – kinestetik, naturalist təbiət, fərdlərarası, fərddaxili, riyaziyyat məntiqi, vizual – görmə, linqvistik <i>Mənbə:</i> [1, 3]	2	2	
11	Mövzu: Oxu strategiyaları və strategiyalarla oxu Qısa icmal: Oxu strategiyalarından istifadə etməklə oxu. Mətn nəzəriyyəsi. Oxu modelləri. Oxunun xüsusiyyətləri <i>Mənbə:</i> [1, 4]	2	2	
12	Mövzu: Planlaşdırma. Planlaşdırmanın növləri. Perspektiv və gündəlik planlaşdırmanın aparılması qaydaları Qısa icmal: Planlaşdırma və onun əhəmiyyəti. Planlaşdırmanın növləri. Perspektiv planlaşdırma onun prinsip və aparılması qaydaları. Gündəlik planlaşdırma, onun prinsip və aparılması qaydaları. Dərsin mərhələləri <i>Mənbə:</i> [1, 5]	2	2	
13	Mövzu: Yeni dərsliklə və əlavə resurslarla iş Qısa icmal: Fənn kurikulumlarının tətbiqində yeni dərsliklərin rolu və onlarla iş qaydaları. Əlavə təlim resursları. Resursların məqsədə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi <i>Mənbə:</i> [1, 3]	2	2	
14	Mövzu: Ümumi təhsil sistemində yeni qiymətləndirmə Qısa icmal: Müasir qiymətləndirmənin əsasları. Müasir dövrdə qiymətləndirmə fəaliyyətinə qoyulan tələblər. Şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi sahəsində mövcud olan problemlər. <i>Mənbə:</i> [1, 4]	2	2	
15	Mövzu: Mexanizmlərin tətbiqi. Qısa icmal: Qiymətləndirmə standartları və qiymətləndirmə vasitələri. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin tərkib hissələri və əsas xüsusiyyətləri: Diaqnostik qiymətləndirmə, formativ qiymətləndirmə, summativ qiymətləndirmə. Qiymətləndirmə standartları. Yarımillik və illik qiymətləndirmə <i>Mənbə:</i> [1, 3]	2	2	
	Cəmi:	30s.	30s.	

11. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, vərdiş və bacarıqları:

Öyrənən tanış olur:

- tələbələr təhsilin fəlsəfəsi, təhsildə dövlət siyasəti kurikulumlarının prinsipləri,
- məzmun standartları,
- taksonomiyalar,
- təlim strategiyaları,
- təlimin üsulları,
- oxu strategiyaları,
- planlaşdırma,
- təhsil sistemində yeni qiymətləndirmə ilə.

12. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Ümumitəhsil kurikulumunun əsasları, planlaşdırma, təhsil sistemində yeni qiymətləndirmə metodlarını öyrənir;
- Ümumitəhsil kurikulumunun əsasları təlim materiallarının seçim və toplanma xüsusiyyətlərini öyrənir;
- Ümumitəhsil kurikulumunun əsasları müasir təhsil sistemində dərslük və dərs vəsaitlərinin tətbiq şəraitini təmin edir.

13. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

14. Kollokvium sualları:

I-kollokvium sualları:

1. Təhsilin fəlsəfəsi. Təhsilə dair fəlsəfi baxışlar.
2. Proqressivizm. Perennializm.
3. Essensializm. Eksistensializm.
4. Cəmiyyətin təhsil ehtiyacları və onun hüquqi təminatı.
5. Təhsildə dövlət siyasəti.
6. Kurikulum islahatı; Fənn kurikulumu.
7. Kurikulumun prinsipləri.
8. Kurikulum və ənənəvi təlim proqramı.
9. Məzmun standartlarının şərhı və onların praktiki əhəmiyyəti.
10. Standart anlayışı. Təhsil standartı.
11. Əsas və alt standartların funksiyaları, əhəmiyyəti və onların məqsədəmüvafiq seçilməsi.
12. Taksonomiya anlayışı.
13. Psixomotor taksonomiyalar.
14. Blum taksonomiyası.
15. Təlim strategiyaları.

II-kollokvium sualları:

1. Təlimin formaları. Təlim üsulları. (metod və texnikalar)
2. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər.
3. Oxu strategiyalarından istifadə etməklə oxu.
4. Hovard Qardnerin "Müxtəlif üsullarla dərkətmə" nəzəriyyəsi.
5. Mətn nəzəriyyəsi.
6. Qiymətləndirmənin növləri – tərkib hissələri.
7. Motivasiya.
8. Fəal dərsin mərhələləri.
9. Diskussiya. Söz assosiasiyaları.
10. Venn diaqramı və BİBO.
11. Perspektiv planlaşdırmanın prinsipləri və aparılması qaydaları.
12. Cari planlaşdırmanın prinsipləri və aparılması qaydaları.
13. Fənn kurikulumunun tətbiqində yeni dərslüklərin rolu və onlarla iş qaydası.

14. Debatlar. Layihələr.
15. Qruplarla və cütlərlə iş.

15. İmtahan sualları:

1. Təhsilin fəlsəfəsi. Təhsilə dair fəlsəfi baxışlar.
2. Proqressivizm.
3. Perennializm.
4. Essensializm.
5. Eksistensializm.
6. Təhsil fəlsəfəsi kurikulumuna necə təsir edir?
7. Cəmiyyətin təhsil ehtiyacları və onun hüquqi təminatı.
8. Təhsildə dövlət siyasəti.
9. Kurikulum islahatı; Fənn kurikulumu.
10. "Kurikulum" anlayışı və kurikulumların təsnifi.
11. "Ümumi təhsil pilləsi üzrə dövlət standartları və proqramları (kurikulumları)" sənədinin əsas xüsusiyyətləri.
12. Kurikulumun prinsipləri.
13. Kurikulum və ənənəvi təlim proqramı.
14. Ənənəvi və müasir kurikulumun səciyyəvi xüsusiyyəti.
15. Fənn kurikulumunun xarakterik cəhətləri.
16. Standart anlayışı. Təhsil standartı.
17. Əsas və alt standartların funksiyaları, əhəmiyyəti və onların məqsədmüvafiq seçilməsi.
18. Məzmun standartlarının şərhı və onların praktiki əhəmiyyəti.
19. Təlim strategiyaları.
20. Təlimin təşkilinə verilən əsas tələblər.
21. Təlimin formaları. Təlim üsulları. (metod və texnikalar)
22. Oxu strategiyalarından istifadə etməklə oxu.
23. Mətn nəzəriyyəsi.
24. Nəqlətmənin quruluşu.
25. Mühakimə mətnlərinin quruluşu.
26. Təsviredici mətnlər.
27. Perspektiv planlaşdırmanın prinsipləri və aparılması qaydaları.
28. Cari planlaşdırmanın prinsipləri və aparılması qaydaları.
29. Taksonomiya anlayışı. Blum taksonomiyası.
30. Hovard Qardnerin "Müxtəlif üsullarla dərkətmə" nəzəriyyəsi.
31. İş vərəqlərinin əhəmiyyəti və hazırlanması.
32. Fənn kurikulumunun tətbiqində yeni dərsliklərin rolu və onlarla iş qaydası.
33. Müasir qiymətləndirmənin əsasları və onun ənənəvi qiymətləndirmədən fərqli cəhətləri.
34. Müasir qiymətləndirmənin istiqamətləri (milli, beynəlxalq və məktəbdaxili).
35. Qiymətləndirmənin növləri – tərkib hissələri.
36. Diaqnostik qiymətləndirmə.
37. Formativ qiymətləndirmə.
38. Summativ qiymətləndirmə.
39. Psixomotor taksonomiyalar.
40. İngilis dili fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) və onun xarakterik cəhətləri.
41. İngilis dili təliminin məzmunu (ümumi təlim nəticələri)
42. İngilis dilindən məzmun xətləri və ümumi orta təhsil səviyyəsində məzmun xətlərinin əsaslandırılması.
43. V sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
44. VI sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
45. VII sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
46. VIII sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
47. IX sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
48. X sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
49. XI sinifdə ingilis dili fənni üzrə məzmun xətləri üzrə əsas və alt standartlar.
50. İngilis dili dərslərində fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya.

51. İngilis dilində təlimin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə.
52. Əqli hücum.
53. Motivasiya.
54. Fəal dərslərin mərhələləri.
55. Diskussiya. Söz assosiasiyaları.
56. Venn diaqramı və BİBO.
57. Debatlar. Layihələr.
58. Auktsion üsulu. Şəxətləndirmə (klaster)
59. Rollu oyunlar. Akvarium. Karusel, ziqzaq.
60. Qruplarla və cütlərlə iş.

16. İmtahan biletinin forması:

1. Nəzəri sual
2. Nəzəri sual
3. Nəzəri sual
4. Nəzəri sual
5. Nəzəri sual

S/f (Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları) fənninin sillabusu **050103** - Xarici dil (ingilis dili) müəllimliyi ixtisası üçün tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Xarici dillər və tərcümə" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (14 fevral 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi: b/m H.L.Əkbərov

Kafedra müdiri: b/m H.L.Əkbərov

Tanz album
Damen: im das E.S. Kitzger